

Пролог

ЩОДЕННИК АЛІСІЇ БЕРЕНСОН

14 липня

Не знаю, чому я пишу це.

Брехня. Можливо, насправді я знаю, та просто не хочу це визнати.

Хтозна, як назвати таку писанину. Здається, трохи претензійно буде називати це щоденником. Не той випадок, коли мені є що сказати. Анна Франк¹ вела щоденник, або Семюел Піпс² — але не така людина, як я. «Журнал» звучить якось занадто академічно. Наче мені потрібно писати в ньому щодня, а я не хочу цього робити: якщо це стане поденною роботою, я не зможу продовжувати вести його.

Можливо, я ніяк це не назву. Безіменне щось, що я час від часу записую. Так мені більше подобається. Щойно ти даєш чомусь ім'я, як воно починає заважати тобі бачити сутність чи важливість того, що ти назвав. Ти зосереджуєшся на слові, що насправді є найкрихітнішою частиною, верхівкою айсберга. Мене ніколи не влаштовували слова — я завжди думала картинками, виражала себе образами, — тому я б ніколи не почала писати це, якби воно не було для Гебріела.

Останнім часом мене засмучувало кілька речей. Я гадала, що роблю добру справу, приховуючи це, але він помітив — звісно ж, він помітив, він помічає геть усе. Він запитав мене, як просувається картина — я відповіла, що ніяк. Він дав мені келих вина, і я вмостилася за кухонним столом, доки він готував.

¹ Єврейська дівчинка-підліток, яка під час німецької окупації вела щоденник, що став згодом відомим у всьому світі. (Тут і далі прим. пер.)

² Автор знаменитого щоденника про повсякденне життя лондонців періоду Стюартівської реставрації.

Я люблю дивитися, як Гебріел пересувається по кухні. Він витончений кухар — елегантний, організований, з балетними рухами. На відміну від мене. Я лише створюю безлад.

— Поговори зі мною, — сказав він.

— Немає про що говорити. Іноді в моїй голові вирує так багато думок. Я ніби борсаюся в болоті.

— Чому б тобі не спробувати записати це? Робити якісь нотатки? Це може допомогти.

— Так, непогана ідея. Я спробую.

— Кохана, треба не лише сказати, а й зробити це.

— Я зроблю.

Він продовжував торочити мені про це, та я нічого так і не зробила. Тоді через кілька днів Гебріел подарував мені цей маленький записник, щоб я занотовувала свої думки. Книжечка з чорною шкіряною обкладинкою і білими чистими аркушами. Я провела рукою по першій сторінці, відчуючи її гладеньку поверхню, потім нагостила олівець — і почала.

Звичайно ж, він мав рацію. Мені вже значно краще. Записуючи все, я наче стаю вільною, даю вихід емоціям і створюю простір, щоб виразити себе. Гадаю, це трохи схоже на терапію.

Гебріел не говорить про це, та я знаю, що він турбується про мене. Якщо я вже збираюся бути чесною — і, можливо, буду такою — справжня причина, через яку я погодилася вести щоденник (я хотіла заспокоїти його), доводить, що зі мною все гаразд. Думка про те, що він хвилюється за мене, нестерпна. Я не хочу заподіяти йому жодної шкоди, зробити його нещасним чи завдати болю. Я дуже люблю Гебріела. Безсумнівно, він кохання мого життя. Моя любов до нього така всеохопна, така абсолютна. Іноді ці почуття загрожують підкорити мене. Іноді я думаю, що...

Ні. Не писатиму про це.

Це будуть життєствердні записи ідей та образів, що надихають мене як художницю, речей, які творчо впливають на мене. Я збираюся записувати позитивні, радісні, нормальні думки.

Жодних божевільних думок.

ЧАСТИНА ПЕРША

Хто має очі — побачить, хто має вуха — почує і впевниться, що жоден смертний не здатен зберігати таємниці. Навіть якщо його губи мовчать, він спілкується пучками пальців; зрада виходить із кожної пори його тіла.

Зигмунд Фройд. Вступ до психоаналізу

1

Алісії Беренсон було тридцять три, коли вона вбила свого чоловіка.

Вони були одружені впродовж семи років. Обое були митцями: Алісія — художницею, а Гебріел — відомим фешн-фотографом. Він мав самобутній стиль: робив світлини худорлявих напівоголених жінок під дивними кутами, які ніяк не прикрашали цих моделей, а зображали лише правду. Після загибелі Гебріела вартість його фотографій зросла неймовірно. Щиро кажучи, мені його роботи здаються примітивними і обмеженими. Вони геть відрізняються від картин Алісії, які вона відчувала нутром. Звісно, я не дуже обізнаний у мистецтві, щоб сказати, чи витримає художниця Алісія Беренсон перевірку часом. Погана слава завжди кидатиме тінь на її талант, тому важко бути об'єктивним. А ви ще й можете звинуватити мене в упередженості. Хай там як, усе, що я можу запропонувати, — це моя думка. І для мене Алісія була особливим генієм. Окрім техніки написання, її картини дивним чином привертають вашу увагу, наче беруть вас за горло і тримають мертвою хваткою.

Гебріела Беренсона було вбито шість років тому. Йому було сорок чотири. Це трапилось двадцять п'ятого серпня — пам'ятаєте, тоді було незвичайно спекотне літо, фіксували найвищі температурні показники за весь час? День, коли Гебріел помер, був найспекотнішим днем року.

В останній день свого життя Гебріел встав рано. О 5:15 ранку до будинку, в якому він мешкав з Алісією на північному заході Лондона на околиці Гемпстед-Гіт, під'їхала автівка і відвезла його на зйомки до Шордичу¹. Цілий день Гебріел фотографував моделей на даху для «Vogue»².

Про дії Алісії відомо небагато. Наближалася виставка, і жінка була заклопотана роботою. Ймовірно, вона весь день писала картини в літньому будиночку в кінці саду, який нещодавно перетворила на студію. Зйомки Гебріела тривали довше, ніж зазвичай, і додому він повернувся не раніше за 11-ту вечора.

Через півгодини їхня сусідка Барбі Гелмен почула кілька пострілів. Вона зателефонувала в поліцію, і об 11:35 вечора з відділка у Гаверсток-Гілл виїхала патрульна машина. За три хвилини поліцейські наблизилися до будинку Беренсонів.

Вхідні двері були відчинені. У будинку панувала непроглядна темрява, жоден освітлювальний прилад не працював. Офіцери поліції пройшли коридором до вітальні. Вони освітили кімнату переривчастими променями світла від ліхтариків. Алісію знайшли біля каміна. У своїй білій сукні у світлі ліхтарів вона скидалася на привид. Здавалося, Алісія не помічала присутності поліції. Вона стояла нерухома й заклякла — немов крижана скульптура — із дивним переляканим виразом обличчям, ніби зіткнулася з якимсь небаченим жахіттям.

Рушниця лежала на підлозі. Поряд, у тіні, нерухомо сидів Гебріел, прив'язаний до стільця шнурівкою за щиколотки і зап'ястки. Спочатку офіцери подумали, що він живий. Голова трохи нахилена вбік, ніби чоловік був непритомний. Утім, промінь ліхтарика виявив, що Гебріелу кілька разів вистрілили в обличчя. Його привабливі риси зникли

¹ Арт-район Лондона.

² Найвпливовіше модне видання у світі та «біблія» моди.